

Bilag 4: Københavns Kommunes indkøb

Resumé

Dette bilag skaber grundlag for en drøftelse af ambitionsniveauet for indkøbssporet i Klimaplan 2035. Sporet har et politisk fastsat pejlemærke på 50% reduktion af klimaaftrykket i Københavns Kommunes indkøb. Bilaget indeholder anbefalinger til at rykke mål-året for pejlemærket fra 2030 til 2035, samt en anbefaling til valg af reference-år for pejlemærket, og en anvisning til det videre arbejde med virkemidler til reduktion af klimaaftrykket fra indkøb.

Sagsfremstilling

Det politisk fastsatte pejlemærke for Københavns Kommunes (KK) indkøb er en delmængde af de forbrugsbaserede udledninger, der sammen med de geografiske udledninger er den politisk besluttede afgrænsning i Klimaplan 2035.

Klimaaftrykket fra indkøb skal forstås som alle udledninger i værdikæden for indkøb af varer og tjenesteydelser på tværs af kommunens forvaltninger, uanset om der udledes i Danmark eller i udlandet. Det omfatter derfor alle udledninger forbundet med f.eks. indkøb af fødevarer, nybyggeri og personbefordring.

Grundlaget for den politiske drøftelse af ambitionsniveauet for reduktion af klimaaftrykket for kommunens indkøb er opdelt i fire hovedpunkter, som uddybes nedenfor:

- 1) En opgørelse og fremskrivning af klimaaftrykket fra KKs indkøb
- 2) Beskrivelse og afgrænsning af pejlemærket for indkøb
- 3) Fokusområder for reduktion af klimaaftrykket fra kommunens indkøb på kategoriniveau
- 4) Anbefalinger til anvendelse af virkemidler for realisering af pejlemærket for indkøb.

1) Opgørelse og fremskrivning af klimaaftrykket fra KKs indkøb

Økonomiforvaltningen (ØKF) har via Klimastyringsmodellen udarbejdet en opgørelse og fremskrivning af klimaaftrykket fra kommunens indkøb, som skal danne baggrund for beregningen af, hvor store reduktioner der skal realiseres for at nå målsætningen.

21-09-2023

Sagsnummer i F2
2023 - 15762

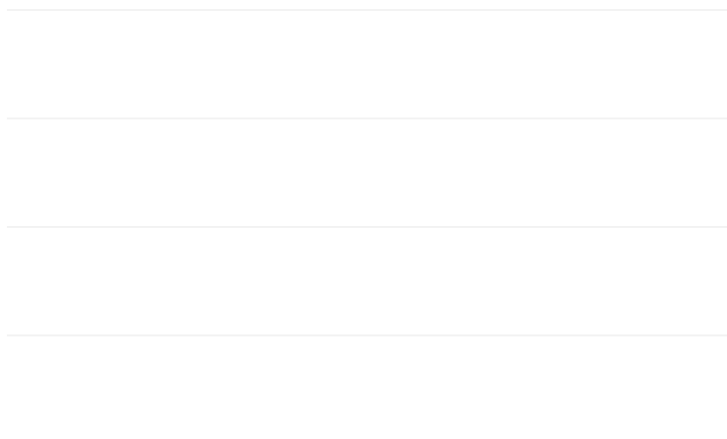
Dokumentnummer i F2
3938951

Sagsnummer eDoc
2023-0379867

Sagsbehandler
Ida Meulengracht Ginsborg

Med afsæt i kommunens Klimastyringsmodel for indkøb¹ er klimaaftrykket fra kommunens indkøb opgjort i perioden 2019-2022 og fremskrevet til 2030 og 2035 jf. figur 1 herunder.

Figur 1. CO₂-udledning fra KKs indkøb 2019-2022 og fremskrivning til 2030 og 2035 (tons CO₂e)

*Kilde: KKs Klimastyringsmodel, Finansministeriet og FN's klimapanel (IPCC).
Note: Afrundet til nærmeste 10.000. Opgørelsen omfatter både indkøb på og uden for aftale i KK. Fremskrivningen er dels baseret på kommunens indkøbsdata på baggrund af fremskrivningsfaktorer for offentligt forbrug og investeringer i byggeri og anlæg fra Finansministeriets mellem- og langfristede fremskrivninger, samt forventninger til udvikling i globale reduktioner baseret på SSP-scenarierne, som anvendes i Global Afrapportering 2023 og for fremskrivning af borgernes forbrug. 2019 er benyttet som baseline for fremskrivningen på grund af de særlige forhold, der følger af covid-19 i 2020 og 2021.*

Klimaaftrykket fra kommunens indkøb er steget væsentligt i perioden 2019-2022. Der blev i 2019 udledt ca. 740.000 tons CO₂e², mens der i 2022 blev udledt 880.000 tons CO₂e. Det svarer til en stigning på ca. 19 procent, som hænger sammen med, at kommunen bruger flere penge på indkøb. Perioden har været påvirket af ekstraordinære hændelser såsom Covid-19, hævet anlægsloft samt en inflation, som har varieret langt mere end vanligt og meget fra kategori til kategori. Det kan påvirke opgørelsen, da det er vanskeligt at korrigere præcist for.

¹ Klimastyringsmodellen er et værktøj, der løbende bliver beriget af indkøbsdata, så der løbende kan følges med i udviklingen i kommunens udledninger. Klimastyringsmodellen anvendes til løbende at følge op på vejen mod pejlemærket.

² CO₂e er en omregning af alle drivhusgasser, fx metan, til CO₂-ækvivalenter.

Fremskrivningen viser, hvordan udledningerne forventes at udvikle sig i fremtiden uden implementering af yderligere initiativer i kommunen, og dermed hvor langt der er til en realisering af pejlemærket.

Figur 1 viser, at det samlede klimaaftryk fra KKs indkøb forventes at være 760.000 tons CO₂e i 2030 og 770.000 tons CO₂e i 2035. Det svarer til en stigning på hhv. 3 og 4 procent i forhold til 2019. Fremskrivningen viser også, at forventninger om reduktion i de globale udledninger i 2030 og 2035 isoleret set medfører et fald i klimaaftrykket, som modvirkes af en forventet stigning i udledningen fra KKs indkøb.

ØKF gør opmærksom på, at fremskrivningen løbende tilpasses frem mod vedtagelsen af den endelige Klimaplan 2035.

2) Afgrænsning af pejlemærket for indkøb

Mens pejlemærkerne om klimapositivitet og borgernes forbrugsbaserede udledninger har et mål-år i 2035, er pejlemærket for kommunens indkøb formuleret med mål-år allerede i 2030. På nuværende analysegrundlag er der usikkerheder om mulighederne for at realisere en halvering i 2030 bl.a. på grund af eksterne afhængigheder som fx teknologiske løsninger, og fordi det fulde billede af mulige omstillingsgreb endnu er ukendt. Derfor anbefaler ØKF at rykke mål-året for indkøbsmålsætningen om 50% reduktion af klimaaftrykket fra kommunens indkøb fra 2030 til 2035, og som dermed følger de to øvrige pejlemærker i klimaplanen.

Derudover anbefaler ØKF, at 2019 anvendes som reference-år for målsætningen. Dels fordi kommunens forbrug i dette år ikke er påvirket af ekstraordinære Covid-19-relaterede indkøb, som det var tilfældet i 2020-2021, dels fordi datakvaliteten fra 2019 og frem er på et niveau, som ØKF vurderer er tilstrækkelig.

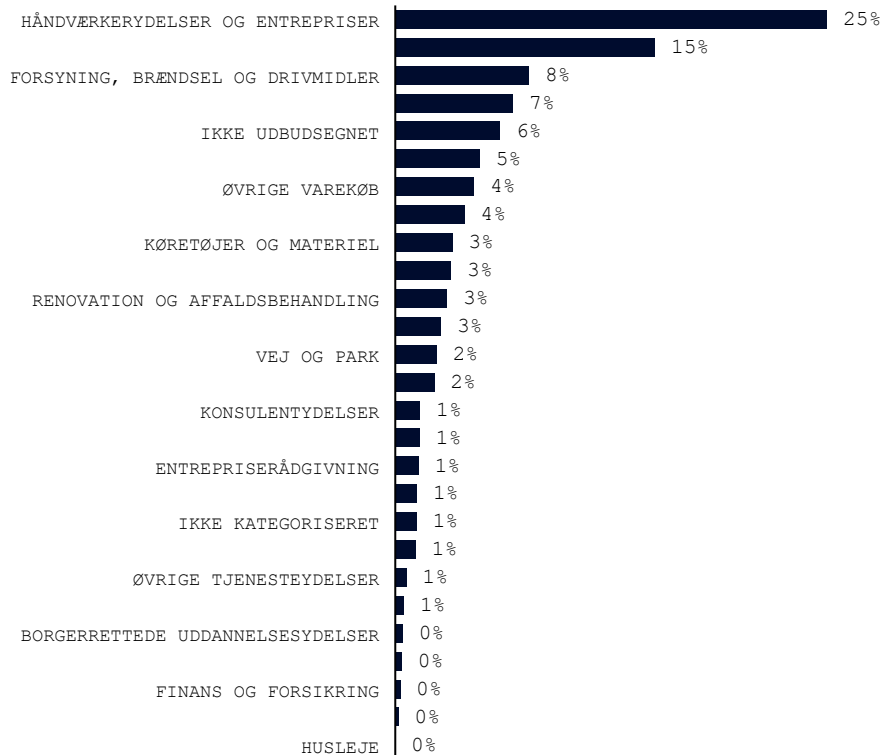
3) Fokusområder for reduktion af klimaaftrykket fra KKs indkøb på kategoriniveau

Der er begrænsede erfaringer med realisering af målsætninger for reduktion af klimaaftrykket fra indkøb. Sammenholdt med fremskrivningen vil målsætningen om at reducere klimaaftrykket fra indkøb med 50% fra 2019 til 2035 kræve markante reduktioner og dermed markante ændringer af KKs indkøbsmønstre.

ØKF har kortlagt, hvilke indkøbsområder, der har det største klimaaftryk, og hvor der allerede er indsatser, som bidrager

til reduktion af klimaftrykket. Den overordnede konklusion er, at der er behov for at reducere udledningen markant på tværs af alle kommunens indkøb, hvis pejlemærket skal realiseres. På nedenstående figur 2 ses en opdeling af klimaafttrykket fra KKs indkøb fordelt på udbudskategorier.

Figur 2. Udledning fordelt på udbudskategorier (procent CO₂e) i 2019

Kilde: KKs Klimastyringsmodel.

Note: Kategorien "Ikke udbudsegnet" består primært af mellemkommunale betalinger.

"Resterende kategorier" indeholder ikke-kategoriserede data, Entrepriserådgivning, Hjælpebidler, Vikarservice og tolkeydelser, Varekøb til sundhedsområdet, Konsulenttydelser, Borgerrettede uddannelsesydelser, Særlige dag- og undervisningstilbud til børn og unge, Øvrige tjenesteydelser, Logistik og transport, Finans og forsikring, Borgerrettede beskæftigelsesydelser og Husleje.

Nogle kategorier har en større udledning end andre, eksempelvis KK's indkøb af bygge- og anlægsaktiviteter. Selvom der i forvejen arbejdes med klima- og miljøkrav på området, vil der stadig være et stort klimapotential og et behov for yderligere indsats for at nå pejlemærket i 2035. Kørselsområdet er et andet eksempel på et område, som der arbejdes meget med, men som stadig har et klimapotential, særligt på den tunge transport.

I kontrast til bygge- og anlægsaktiviteter står fødevarer kategorien for en mindre del af udledningerne. Fordi

der allerede arbejdes med at reducere udledningen gennem fx Mad- og Måltidsstrategien, er klimapotentialt mindre. Det samme gælder for Bo- og opholdssteder, men dette skyldes at området er underlagt Serviceloven, hvilket begrænser kommunens mulighed for at gennemføre klimareducerende tiltag på området. ØKF arbejder med udvikling af indsatser med fokus på de områder, hvor potentialt er størst.

4) Videre arbejde med virkemidler til reduktion af klimaaftrykket

Borgerrepræsentationen vedtog d. 24. juni 2022 fem virkemidler, der skal bidrage til at reducere klimaaftrykket fra indkøb ved at gøre kommunens indkøbsaftaler så klimavenlige som muligt. Af de vedtagne virkemidler arbejdes der aktuelt med Klimapuljen samt mindstekrav og konkurrenceparametre³. Klimaafgifter implementeres fra 1. december 2023. Forbrugsbegrænsninger og skyggepriser er endnu ikke anvendt.

For at realisere en 50% reduktion af klimaaftrykket fra kommunens indkøb, er der behov for ressourcer til at udvikle, implementere og drive de vedtagne virkemidler, men også til at styrke brugen af virkemidler, der rækker ud over de vedtagne. Det er ØKF's forventning, at der vil være behov at arbejde med nye virkemidler, herunder eksempelvis:

- Innovation i forbindelse med indkøb f.eks. med innovationsklausuler målrettet miljø- og klimatiltag i udbud
- Påvirkning af adfærd og incitamenter hos slutbrugere (f.eks. gennem kommunikation og data)
- Forbrugsstyring f.eks. med ændring i sortimenter.

Indkøbsmålsætningen vil kræve markante reduktioner inden for alle områder og have konsekvenser i hele kommunens administration og drift. ØKF kan ikke på nuværende tidspunkt i arbejdet med klimaplanen anviser en tilstrækkelig del af en realiserbar vej frem mod 2035.

Til maj 2024 forelægges TMU og ØU en sag, som nedbryder målsætningen for kommunens indkøb i konkrete delmål, og hermed vil dele af reduktionsstierne frem mod realisering blive kendte. Indsatser frem mod fuld realisering anvises løbende i road-maps efter klimaplanens ikrafttræden.

³ [Opfølgning på medlemsforslag om at sidestille klimapåvirkning og økonomi i kommunens indkøbspolitik | Københavns Kommunes hjemmeside \(kk.dk\)](https://www.kk.dk/indkøb/indkøbspolitik)

